

Verkoudheid in de huisartsenpraktijk

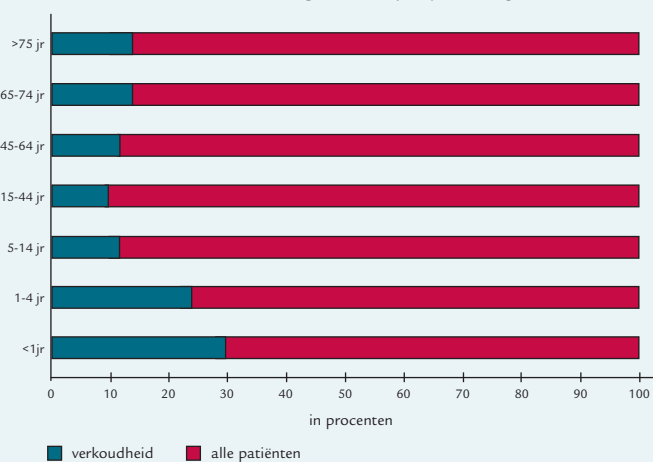
Michiel van der Linden

Verkoudheid is een veelvoorkomend gezondheidsprobleem in de bevolking. Het gaat meestal vanzelf over; rustig afwachten is het advies van het NHG in de patiëntenvoorlichtingsfolder over verkoudheid. Pas bij drie dagen koorts én verkoudheid wordt contact met de huisarts aangeraden. Toch melden veel mensen met verkoudheidsklachten zich bij de huisarts: acute bovenste-luchtweginfecties staan op de eerste plaats in de top-10 van de klachten waarvoor patiënten bij de huisarts komen.

Van alle patiënten die in een jaar de huisartsenpraktijk bezoeken, komt 15% met verkoudheidsklachten. Er zijn grote leeftijdsverschillen: baby's en jonge kinderen zijn duidelijk oververtegenwoordigd (figuur 1). Vanaf 15 jaar is men óf minder vaak verkouden óf minder geneigd hiervoor naar de dokter te gaan.

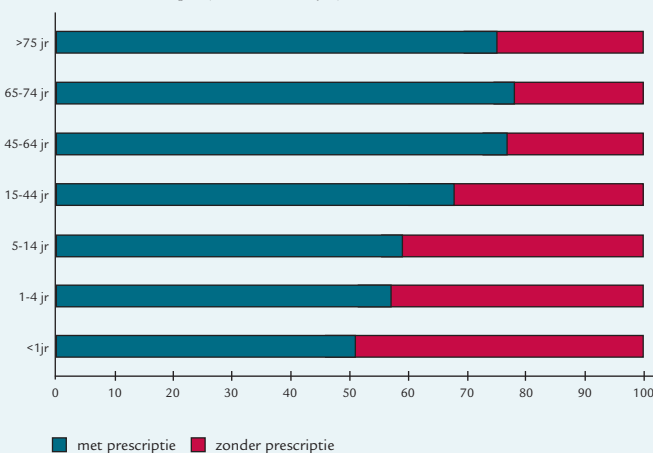
Het aandeel van verkoudheidsklachten in het totale aantal contacten is 5,5%. Zoals te verwachten is dit in de wintermaanden anderhalf tot tweemaal zo groot als in de zomer.

Figuur 1 Verkoudheid als contactreden in verhouding tot het totale aantal contactredenen per leeftijdscategorie in 2001*

* Verkoudheid is geoperationaliseerd als bovenste-luchtweginfectie (ICPC-code R74), acute bronchitis/bronchiolitis (R78) en hoesten (R05).

Figuur 2 Hoeveel procent van de verkouden patiënten kreeg in 2001 een recept (naar leeftijd)?

tis. De klinische praktijk wijst uit dat dergelijke contacten in het verdere beloop van de ziekte-episode vaak leiden tot een andere diagnose, bijvoorbeeld pneumonie. Gezien het grote aandeel anti-astmamiddelen in de voorschriften zal astma als onderliggende ziekte vaak een rol spelen bij contacten wegens verkoudheid. Hoewel het *Farmacotherapeutisch Kompas* nescapine aanbeveelt als hoestprikkeldepnd middel van eerste keus, komt het in de top-10 niet voor.

Tabel 1 Top-10 van voorschriften wegens verkoudheid (als % van alle voorschriften)

Stofnaam	Percentage
1 Codeïne	19,6
2 Doxycycline	10,4
3 Amoxicilline	7,4
4 Salbutamol	6,2
5 Beclometason	3,1
6 Fluticason	3,0
7 Claritromycine	2,4
8 Ipratropium	2,3
9 Betamethason	2,3
10 Xylometazoline	2,2

Conclusie

Longe kinderen hebben relatief vaak verkoudheid als contactreden, maar het zijn vooral de ouderen die vaker iets voorgeschreven krijgen. Naast codeïne schrijft de huisarts vaak breed spectrum-antibiotica voor bij verkoudheid.

De hier beschreven analyses zijn uitgevoerd op LINH-gegevens in het kader van de Tweede Nationale Studie naar ziekten en verrichtingen in de huisartsenpraktijk (www.nivel.nl/ns2). LINH is een project van WOK, NIVEL, LHV en NHG. In 2001 participeerden ruim 120 huisartsenpraktijken. Zie voor meer informatie over LINH en over de hier beschreven gegevens www.linh.nl. Reacties naar info@linh.nl.

Schrijft de huisarts iets voor?

Ruim twee derde (67%) van de patiënten die met verkoudheidsklachten bij de huisarts kwamen, ging met een recept naar huis (figuur 2). Met de leeftijd nam de kans om iets voorgeschreven te krijgen toe.

Wat schrijft de huisarts voor?

Codeïne staat op de eerste plaats in de top-5 van voorgeschreven geneesmiddelen bij verkoudheidsklachten (tabel 1), gevolgd door doxycycline en amoxicilline. Deze breed spectrumantibiotica worden vooral voorgeschreven bij een veronderstelde acute bronchi-